

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичної культури і спорту

Кафедра теорії та методики спортивної підготовки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри ТМСП
д.пед.н, професор
Приходько В.В.

“__28__” __червня__ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Адаптивний спорт»

МАГІСТР

Галузь знань: **01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА**
Спеціальність: **017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ**
(шифр і назва спеціальності)
Спеціалізація / освітня програма: **«Фізична культура і спорт»**
(назва спеціалізації)
Факультет: **Фізична культура і спорт**
(назва факультету)
Вид дисципліни: **Нормативна**

2024/2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – «Адаптивний спорт» підготовлена для студентів I курсу (МАГІСТР) денного відділення, галузь знань 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА, спеціальність: 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ. ОПП «Фізична культура і спорт»

Розробник:

Долбишева Н.Г., к.фіз.вих., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики спортивної підготовки факультету фізичної культури і спорту Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол № 22 від « 28 » червня 2024 року

Завідувач кафедри

(В.В. Приходько)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« 28 » червня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань : 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА (шифр і назва) Спеціальність: <u>017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ</u> , (шифр і назва)	<u>Нормативна</u>	
Модулів – 4	Спеціалізація <u>освітня програма «Фізична культура і спорт»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»	Лекції	
		20 год.	
		Практичні, семінарські	
		28 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		72 год.	
Індивідуальні завдання:			
- год			
Вид контролю			
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: систематизація та розширення теоретичних і практичних знань в галузі теорії і методики спортивної підготовки спортсменів з інвалідністю.

Завдання:

- сформувати у магістрів уявлення про основні проблеми та перспективи сучасної підготовки спортсменів з інвалідністю різних нозологічних груп;
- розкрити основні принципи та закономірності побудови тренувального та змагального процесу в адаптивному спорті;
- розкрити теоретичні основи організації, планування і управління тренувальним процесом спортсменів з інвалідністю різних нозологічних груп;
- сприяти формуванню у магістрів наукових інтересів і самостійного пошуку засобів оптимізації тренувального процесу спортсменів з інвалідністю з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: проблеми сучасної підготовки спортсменів з інвалідністю; спортивно-функціональну класифікацію спортсменів з інвалідністю різних нозологічних груп; основи методики тренування спортсменів з інвалідністю с порушенням ОДА, вадами зору, пошкодженням слуху та розладами роладами розумового розвитку; особливості організації тренувального процесу спортсменів з інвалідністю; структуру планування учбово-тренувального процесу в адаптивному спорті; форми обліку тренувального процесу та види і методи комплексного контролю за підготовкою спортсменів з інвалідністю; вторічні порушення в організмі спортсменів з різними видами патології.

вміти: аналізувати основні проблеми адаптивного спорту та причини виникнення відхилень у стані здоров'я спортсменів з інвалідністю; аналізувати стан здоров'я та фізичний розвиток спортсменів з інвалідністю і дати рекомендації по удосконаленню їх фізичних здібностей; планувати та розроблювати програми корекції фізичного розвитку і стану здоров'я спортсменів з інвалідністю в залежності від нозологічної групи; розроблювати науково-методичні рекомендації щодо фізичного удосконалення спортсменів відповідно до рівня фізичної працездатності в різних видах спорту; аналізувати результати комплексного контролю за станом здоров'я та фізичним розвитком спортсменів різних нозологічних груп; аналізувати лікарсько-педагогічні обстеження та результати діагностики стану здоров'я та розвитку спортсменів з інвалідністю.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт у міжнародній олімпійській системі.

Тема 1. Загальна характеристика адаптивного спорту. **Складові теми:** 1. Мета і завдання навчальної дисципліни «Адаптивний спорт». 2. Основні поняття і терміни дисципліни «Адаптивний спорт». 3. Соціальна сутність спорту серед осіб з інвалідністю. 4. Принципи класифікації спортсменів в адаптивному спорті. Види класифікацій та їх призначення.

Тема 2. Формування та діяльність організаційних структур адаптивного спорту. **Складові теми:** 1. Історія розвитку спорту серед осіб з інвалідністю. 2. Спорт серед осіб інвалідністю у системі міжнародного олімпійського руху. 3. Історія виникнення та напрямки діяльності міжнародних організацій спорту серед осіб з інвалідністю.

Модульна робота 1 за темою «Адаптивний спорт у міжнародній олімпійській системі».

Змістовний модуль 2. Характеристика основних напрямків розвитку адаптивного спорту.

Тема 3. Історичні аспекти розвитку паралімпійського спорту. Класифікація спортсменів в паралімпійському спорті. **Складові теми:** 1. Історія виникнення паралімпійського руху. Основні періоди розвитку Паралімпійських ігор, їх характеристика. 2. Хронологія паралімпійських ігор. 3. Спортивно-функціональна класифікація спортсменів з інвалідністю, її мета, основні класи по нозологічних групах. 4. Види спорту літніх і зимових Паралімпійських ігор, їх особливості.

Тема 4. Розвиток програм та характеристика Спеціальних Олімпіад. Історія та хронологія Дефлімпійських ігор. **Складові теми:** 1. Історія виникнення руху «Спеціальної Олімпіади». Хронологія Спеціальних Олімпіад. 2. Основні принципи діяльності організації «Спеціальні Олімпіади». Структура Міжнародної організації «Спеціальні Олімпіади», її завдання та функції. 3. Види спорту в програмі СО, поняття про програми СО. Організація та проведення змагань за програмою СО. 4. Характеристика і зміст обов'язкової тренувальної програми СО з виду спорту. 5. Історія та хронологія Дефлімпійських ігор.

Модульна робота 2 за темою «Характеристика основних напрямків розвитку адаптивного спорту».

Змістовий модуль 3. Загальні основи підготовки спортсменів в адаптивному спорті.

Тема 5. Особливості підготовки спортсменів з пошкодженням опорно-рухового апарату. **Складові теми:** 1. Рухові та інші розлади спортсменів при ураженнях спинного мозку. 2. Загальні, корекційні та спеціальні завдання при виконанні корекційно-реабілітаційної програми (КРП) для інвалідів з ураженням опорно-рухового апарату. 3. Зміст КРП при підготовці спортсменів інвалідів з ураженням опорно-рухового апарату. 4. Основні порушення у спортсменів з інвалідністю з наслідками ДЦП. 5. Особливості спортивної підготовки інвалідів з наслідками ДЦП.

Тема 6. Особливості підготовки спортсменів з вадами зору. **Складові теми:** 1. Загальні відомості про сліпоту та слабкий зір. Спортивно-медична класифікація спортсменів з порушенням зору. 3. Види спорту на Паралімпійських іграх для сліпих та зі слабким зором. 4. Засоби і методи навчання спортивній техніці сліпих і зі слабким зором.

Тема 7. Особливості підготовки спортсменів з пошкодженням слуху. **Складові теми:** 1. Історія Дефлімпійських ігор. Загальні відомості про глухоту. 2. Спортивно-медична класифікація інвалідів з порушенням слуху. Рухові розлади при глухоті. 3. Специфічні завдання та особливості методики спортивного тренування при роботі з інвалідами зі слуху.

Тема 8. Особливості підготовки спортсменів з вадами розумового розвитку. **Складові теми:** 1. Загальна характеристика порушень розумового розвитку (причини, методи, визначення

ступеню розумових вад). 2. Основні рухові розлади у осіб з розумовими вадами. 3. Особливості тренування спортсменів, які мають розумові вади.

Модульна робота 3 за темою «Загальні основи підготовки спортсменів в адаптивному спорті».

Змістовий модуль 4. Методи контролю фізичного стану та стану здоров'я спортсменів в адаптивному спорті.

Тема 9. Методи оцінки фізичного розвитку та функціональних можливостей спортсменів з пошкодженням ОРА. **Складові теми:** 1. Основні завдання лікарського контролю в адаптивному спорті. 2. Методи оцінки фізичного розвитку спортсменів з інвалідності, їх кратка характеристика. 3. Антропометричні показники, їх дослідження у спортсменів-інвалідів. 4. Оцінка стану серцево-судинної системи у спортсменів з інвалідністю. Основні функціональні проби. 5. Визначення фізичної роботоздатності при тесті на велоергометрі. Поняття максимального та субмаксимального навантаження.

Тема 10. Допінг-контроль в системі медичного забезпечення міжнародних спортивних змагань. **Складові теми:** 1. Історія застосування допінгових препаратів, Всесвітній допінговий кодекс. 2. Основні групи заборонених препаратів, їх характеристика. 3. Анаболічні агенти, загроза застосування для чоловічого та жіночого організмів. 4. Характеристика проведення антидопінгового контролю. 5. Напрямки боротьби з допінгом. Діяльність ВАДА.

Модульна робота 4 за темою «Методи контролю фізичного стану та стану здоров'я спортсменів в адаптивному спорті».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекції		прак.	лаб.	інд.	сам.раб	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт у міжнародній олімпійській системі						
Тема 1. Загальна характеристика адаптивного спорту	14	2	2			10
Тема 2. Формування та діяльність організаційних структур адаптивного спорту.	14	2	2			10
Модульна робота 1	2		2			
Разом за змістовим модулем 1	30	4	6			20
Змістовий модуль 2. Характеристика основних напрямків розвитку адаптивного спорту.						
Тема 3. Історичні аспекти розвитку паралімпійського спорту. Класифікація спортсменів в паралімпійському спорті.	14	2	2			10
Тема 4. Розвиток програм та характеристика Спеціальних Олімпіад. Історія та хронологія Дефлімпійських ігор.	14	2	2			10
Модульна робота 2	2		2			
Разом за змістовим модулем 2	30	4	6			20
Змістовий модуль 3. Загальні основи підготовки спортсменів в адаптивному спорті.						
Тема 5. Особливості підготовки спортсменів з пошкодженням опорно-рухового апарату.	8	2	2			4
Тема 6. Особливості підготовки спортсменів з вадами зору.	8	2	2			4
Тема 7. Особливості підготовки спортсменів з пошкодженням слуху.	6	2	2			2
Тема 8. Особливості підготовки спортсменів з вадами розумового розвитку.	6	2	2			2
Модульна робота 3	2		2			
Разом за змістовим модулем 3	30	8	10			12

Змістовий модуль 4. Методи контролю фізичного стану та стану здоров'я спортсменів в адаптивному спорті.						
Тема 9. Методи оцінки фізичного розвитку та функціональних можливостей спортсменів з пошкодженням ОРА.	14	2	2			10
Тема 10. Допінг-контроль в системі медичного забезпечення міжнародних спортивних змагань.	14	2	2			10
Модульна робота 4	2		2			
Разом за змістовим модулем 4	28	4	6			20
Усього годин	120	20	28			72

5. Теми семінарських занять

№ змістового модуля, теми	Назва семінарського заняття	Кількість аудиторних годин
I	Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт у міжнародній олімпійській системі.	6
	Тема 1	
1	Загальна характеристика адаптивного спорту.	2
	Тема 2	
2	Формування та діяльність організаційних структур адаптивного спорту.	2
	Кредитний модуль 1	2
II	Змістовий модуль 2. Характеристика основних напрямків розвитку адаптивного спорту.	6
	Тема 3	
3	Історичні аспекти розвитку паралімпійського спорту. Класифікація спортсменів в паралімпійському спорті.	2
	Тема 4	
4	Розвиток програм та характеристика Спеціальних Олімпіад. Історія та хронологія Дефлімпійських ігор.	2
	Кредитний модуль 2	2
III	Змістовий модуль 3. Загальні основи підготовки спортсменів в адаптивному спорті.	10
	Тема 5	
5	Особливості підготовки спортсменів з пошкодженням опорно-рухового апарату.	2
	Тема 6	
6	Особливості підготовки спортсменів з вадами зору.	2
	Тема 7	
7	Особливості підготовки спортсменів з пошкодженням слуху.	2
	Тема 8	
8	Особливості підготовки спортсменів з вадами розумового розвитку.	2
	Кредитний модуль 3	2
IV	Змістовий модуль 4. Методи контролю фізичного стану та стану здоров'я спортсменів в адаптивному спорті.	8
	Тема 9	
9	Методи оцінки фізичного розвитку спортсменів з пошкодженням ОРА.	2
	Тема 10	
10	Методи оцінки функціональних можливостей спортсменів з пошкодженням ОРА.	2
	Тема 11	
11	Допінг-контроль в системі медичного забезпечення міжнародних спортивних змагань.	2
	Кредитний модуль 3	2

	Разом	28
--	--------------	----

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми яка вивчається самостійно	Кількість годин
	Змістовий модуль I. Адаптивний спорт у міжнародній олімпійській системі.	
	Тема 1	
1	Сучасні проблеми адаптивного спорту.	10
	Тема 2	
2	Структура та функції МПК.	10
	Змістовий модуль II. Характеристика основних напрямків розвитку адаптивного спорту.	
	Тема 3	
3	Характеристика історичних періодів Паралімпійських ігор.	10
	Тема 4	
4	Структура та функції МДК.	10
	Змістовий модуль III. Загальні основи підготовки спортсменів в адаптивному спорті.	
	Тема 5	
5	Особливості підготовки спортсменів з наслідками ДЦП.	4
	Тема 6	
6	Засоби та методи навчання спортивної техніки спортсменів з вадами зору.	4
	Тема 7	
7	Засоби та методи навчання спортивної техніки спортсменів з вадами слуху.	2
	Тема 8	
8	Характеристика нетрадиційній моделі змагань при проведенні Спеціальних Олімпіад.	2
	Змістовий модуль IV. Методи контролю фізичного стану та стану здоров'я спортсменів в адаптивному спорті.	
	Тема 9	
9	Засоби відновлення та стимуляції роботоздатності в системі підготовки спортсменів.	10
	Тема 10	
10	Особливості допінг-контролю в адаптивному спорті.	10
	Разом	82

9. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

10. Методи навчання

При викладанні викладачами навчальної дисципліни використовуються традиційні методи подачі інформації (читання лекцій, проведення семінарських занять). Проте пріоритетними методами навчання студентської аудиторії є інтерактивна і самостійна робота. Серед цих особливостей, передовсім, можна відзначити вивчення, аналіз прикладного матеріалу, аналіз та синтез інформації щодо прикладів розвитку фізичної культури, спорту і туризму, відвідування бібліотек ПДАФКіС та м. Дніпра, відвідування різних заходів зі сфери їх майбутньої професійної діяльності.

11. Методи контролю

1. Поточний контроль – відвідування занять, усні та письмові відповіді за визначеними темами, виконання самостійної та індивідуальної роботи, написання модульних робіт за змістовними модулями.

2. Підсумковий контроль – залік.

Контроль з навчальної діяльності студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою результати якої оцінюються за 100-бальною шкалою.

Перелік питань, які визначаються як питання поточного та семестрового контролю.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни «Адаптивний спорт».
2. Основні поняття і терміни дисципліни «Адаптивний спорт».
3. Соціальна сутність спорту серед осіб з інвалідністю.
4. Мета, завдання і основні принципи спорту серед осіб з інвалідністю.
5. Соціальні функції спорту серед осіб з інвалідністю.
6. Дати характеристику напрямкам розвитку «Адаптивного спорту».
7. Принципи класифікації спортсменів в адаптивному спорті. Види класифікацій та їх призначення.
8. Медична класифікація спортсменів з інвалідністю, основні нозологічні групи.
9. Спортивно-функціональна класифікація спортсменів з інвалідністю, її мета, основні класи по нозологічних групах.
10. Історія виникнення паралімпійського руху. Основні періоди розвитку Паралімпійських ігор, їх характеристика.
11. Структура та основні завдання Міжнародного паралімпійського комітету.
12. Види спорту літніх і зимових Паралімпійських ігор, їх особливості.
13. Розвиток спорту інвалідів в Україні. Структура Національного комітету спорту серед осіб з інвалідністю України та його завдання. Функції Українського центру «Інваспорт».
14. Історія виникнення руху «Спеціальної Олімпіади». Хронологія Спеціальних Олімпіад.
15. Основні принципи діяльності організації «Спеціальні Олімпіади». Структура Міжнародної організації «Спеціальні Олімпіади», її завдання та функції.
16. Види спорту в програмі СО, поняття про програми СО. Організація та проведення змагань за програмою СО.
17. Характеристика і зміст обов'язкової тренувальної програми СО з виду спорту.
18. Рухові та інші розлади у інвалідів при ураженнях спинного мозку.
19. Загальні, корекційні та спеціальні завдання при виконанні корекційно-реабілітаційної програми (КРП) для осіб з інвалідністю з ураженням опорно-рухового апарату.
20. Зміст КРП при підготовці спортсменів з інвалідністю з ураженням опорно-рухового апарату.
21. Педагогічний контроль фізичної підготовленості спортсменів з інвалідністю при виконанні КРП.
22. Основні порушення у спортсменів з інвалідністю з наслідками ДЦП.
23. Особливості спортивної підготовки спортсменів з інвалідністю з наслідками ДЦП.
24. Загальні відомості про сліпоту та слабкий зір. Спортивно-медична класифікація спортсменів з порушенням зору.
25. Види спорту на Паралімпійських іграх для сліпих та зі слабким зором.
26. Загальні та спеціальні завдання спортивних тренувань спортсменів з порушенням зору.
27. Засоби і методи навчання спортивній техніці сліпих і зі слабким зором.
28. Загальна характеристика порушень розумового розвитку (причини, методи, визначення ступеню розумових вад). Основні рухові розлади у осіб з розумовими вадами.
29. Особливості тренування спортсменів, які мають розумові вади.
30. Історія Дефлімпійських ігор. Загальні відомості про глухоту.
31. Спортивно-медична класифікація спортсменів з інвалідністю з порушенням слуху. Рухові розлади при глухоті.
32. Специфічні завдання та особливості методики спортивного тренування при роботі з спортсменів з вадами слуху.

33. Дати визначення поняттям: параліч, парез, параплегія, парапарез, геміплегія, геміпарез, тетраплегія, контрактура, анкілоз, сліпота, слабкий зір, розумові вади, глухота, слабкий слух (туговухість).
34. Основні завдання лікарського контролю в адаптивному спорті.
35. Методи оцінки фізичного розвитку спорту серед осіб з інвалідністю, їх кратка характеристика.
36. Антропометричні показники, їх дослідження у спортсменів з інвалідністю.
37. Оцінка рухів кінцівок (проби Барре), дослідження статичної та динамічної рівноваги.
38. Вивчення основних показників функції дихальної системи, їх оцінка.
39. Оцінка стану серцево-судинної системи у спортсменів з інвалідністю. Основні функціональні проби.
40. Загальні критерії оцінки результатів функціональних проб стану ССС.
41. Основні завдання проведення тестів навантаження у спортсменів з інвалідністю, їх загальна характеристика.
42. Визначення фізичної роботоздатності при тесті на велоергометрі. Поняття максимального та субмаксимального навантаження.
43. Історія застосування допінгових препаратів, Всесвітній допінговий кодекс.
44. Основні групи заборонених препаратів, їх характеристика.
45. Анаболічні агенти, загроза застосування для чоловічого та жіночого організмів.
46. Негативний вплив стимулюючих та наркотичних допінгових препаратів на організм спортсмена.
47. Характеристика проведення антидопінгового контролю.
48. Напрямки боротьби з допінгом в діяльності МОК, МПК, МДК. Діяльність ВАДА.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за змістовим модулем і темами														Підсумкові тести (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4			10	100
T1	T2	MP1	T3	T4	MP2	T5	T6	T7	T8	MP3	T9	T10	MP4		
5	5	10	5	5	10	5	5	5	5	10	5	5	10		
20			20			30					20				

12.1 Форма поточного контролю

Завдання	Мінім. к-сть балів	Макс. к-сть балів
Кількість балів за змістовий модуль I (max — 20)		
Відповіді за темами дисципліни (за 2 теми)	6	10
Модульна робота 1	6	10
Всього за модуль 1	14	20
Кількість балів за змістовий модуль II (max — 20)		
Відповіді за темами дисципліни (за 2 теми)	6	10
Модульна робота 2	6	10
Всього за модуль 2	14	20
Кількість балів за змістовий модуль III (max — 30)		
Відповіді за темами дисципліни (за 4 теми)	9	20
Модульна робота 3	6	10
Всього за модуль 3	18	30
Кількість балів за змістовий модуль IV (max — 20)		
Відповіді за темами дисципліни (за 2 теми)	6	10
Модульна робота 4	6	10
Всього за модуль 4	14	20
Підсумковий залік	5	10
Всього	60	100

Примітка: кількість балів за відповіді за одну тему від 3 до 5; виконання модульної роботи від 5 до 10 балів.

12.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

З метою поліпшення сприйняття навчального матеріалу на протязі викладання курсу дисципліни «Особливості підготовки жінок в спорті» використовуються мультимедійний проектор та ноутбук (презентації), стенди, плакати, наочні схеми.

14. Рекомендована література

14.1 Навчальна і додаткова література для лекційного курсу

1. Байкіна Н.Г., Крет Я.В., Силантьев Д.О. Методика викладання фізичної культури та спорту інвалідів. Запоріжжя: ЗДУ, 2002. 86с.
2. Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні олімпіади. Львів, Ахіл, 2003. 128с.
3. Бріскін Ю.А. Організаційні основи паралімпійського спорту. Львів.: Кобзар, 2004. 180с.
4. Бріскін Ю.А., Передерій А.В., Строкатов В.В. Паралімпійський спорт. Львів: Арал, 2001. 141с.
5. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів. Київ: Олімпійська література, 2006. 263с.
6. Бріскін Ю.А. Теоретико-методичні основи інваспорту: монографія. Льві.: Кварт, 2005. 355с.
7. Бріскін Ю. А. *Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади*. Львів: «Ахіл», 2003. 128 с.
8. Бріскін Ю., Передерій А. *Вступ до теорії спорту інвалідів*. Львів: «Апріорі», 2008. 68 с.
9. Бріскін Ю.А., Передерій А.В. *Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту // Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / За заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю.* Львів: Видавець Тарас Сорока. 2004. С. 22–29.
10. Бубка С.Н., Платонов В.М. *Система олімпійської підготовки: основи менеджменту*. Київ: Перша друкарня, 2018. 624 с.
11. Демчук С., Куц. О. *Соціальна інтеграція та реабілітація неповносправних школярів із церебральним паралічем засобами фізичного виховання*. Львів: Українські технології, 2003. 173 с.
12. Долбишева Н.Г., Овчаренко С.В., Стипаненко Д.І., Печко Г.Ю., Каковкіна О.А., Пікінер О.С. Адаптивний спорт (система підготовки на прикладі провідних видів спорту): колективна монографія. Дніпро: ФОП Кучугурний Ю.М. Дніпро, 2024. 247 с. ISBN 978-966-934-631-5
13. *Закон України Про фізичну культуру і спорт*. В новій редакції 2009. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 7, ст.50. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1724-17#Text>
14. Когут І.О. *Соціально-гуманістичні засади розвитку адаптивної фізичної*

культури в Україні. Львів: Споло, 2015. 234 с.

15. Маляр Е.І., Маляр Н.С. *Методичні основи адаптивного спорту*: методичні рекомендації. Тернопіль, ЗУНУ: 2022. 32 с.

16. Матвеев С.Ф., Когут І.О., Борисова О.В. *Адаптивний спорт*. Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 116 с.

17. Москаленко Н.В., Ковтун А.О., Алфьоров О.А., Кравченко О.І., Малойван Я.В. *Загальні основи адаптивного фізичного виховання*. Дніпропетровськ: «Інновація», 2014. 132 с.

18. Мудрік В.І. *Спеціальні Олімпіади. Special Olympics*. Київ: Нора-прінт, 2001. 52 с.

19. Передерій А.В. *Спеціальні Олімпіади в сучасному світі*. Львів: ЛДУФК, 2013 296 с.

20. *ПОЛОЖЕННЯ про дитячо-юнацьку спортивну школу (зі змінами)*. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 993. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF#Text>

21. *Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл*. Наказ Міністерства молоді та спорту України № 67 від 17.01.2015. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0119-15#Text>

22. Розторгуй М. *Підготовка спортсменів у силових видах адаптивного спорту*: монографія. Львів: ЛДУФК, 2019. 332 с.

23. *ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про регіональний та місцевий центри з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю "Інваспорт"*. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 липня 2011 р. № 766. Режим доступу: https://zakononline.com.ua/documents/show/314713_742856#n25

24. Черкашина Л.П. *Структура класифікації спортсменів в адаптивному спорті*. Дніпро: ТОВ фірма «Вета», 2018. 67 с.

1.1 Література для практичних та семінарських занять

1. Збірник антидопінгового законодавства // під ред. А.Ю. Бордюгова. Київ: Юстініан, 2008. 168с.

2. Історичні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів: [навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту] / С.Ф. Матвеев, Ю.А. Бріскін, І.О. Когут та ін. Київ: Аскавіт, 2011. 250 с.

3. Медицинский кодекс (пояснительный документ). *Международный олимпийский комитет, федерация спортивной медицины*. Москва: ФОН, 1997. 59с.

4. Мудрік В.І. *Спеціальні Олімпіади. Special Olympics*. Київ: Нора – прінт, 2001. 38с.

5. Передерій А.В., Нерода Н.В. *Адаптивний спорт як соціальне явище* <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream>

6. Передерій А.В., Нерода Н.В. *Історичні основи адаптивного спорту*. Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua>

7. Передерій А.В., Нерода Н.В. *Методичні основи адаптивного спорту*. Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua>

8. Передерій А.В., Розторгуй М.С. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 2016. № 1. С. 91-95.

9. Печко Г. Ю. *Фізична підготовка висококваліфікованих бар'єристів з вадами слуху на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей*: дис. на здобуття наукового ступеню канд. наук з фізичного виховання і спорту: [спец.] 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт. Дніпропетровськ, 2018. 210 с.

10. Павлось О.О. Удосконалення підготовки спортсменів із відхиленням розумового розвитку за тренувальними програмами Спеціальних Олімпіад: автор. реферат дис... на здобуття ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту. Львівський державний університет фізичної культури і спорту. Львів, 2014. 20 с.

11. Розторгуй М., Передерій А. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно-реабілітаційної підготовки в силових видах спорту. *Фізичне виховання, спорт і*

культура здоров'я у сучасному суспільстві. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. № 1(41). С. 61-66.

1.2 Навчальна література для самостійної роботи студента

1. 2017 *Invictus Games Venues – Locations, Descriptions & Photos*. Архів оригіналу за 17 січня 2021.
2. Adams, Sam (6 березня 2014). *What are the Invictus Games?*. *Daily Mirror*.
3. *Aims and Origins*. Режим доступу: <https://invictusgames.in.ua/importance/>
4. Dan Taekema (16 березня 2016). Toronto to host Invictus Games and Prince Harry in 2017. *thestar.com*.
5. Disk F.W. Sports training principles. 5th ed. – London: A. & C. Blacr, 2007. 387 p.
6. Frank W., Dick O. B. E. Sports Training Principles: An Introduction to Sports Science, Edition 6. Bloomsbury Publishing, 2014. 432 p.
7. International Committee of Sports for the Deaf [Офіційний сайт] Режим доступу: <http://www.ciiss.org/icsd>
8. *Invictus Games Düsseldorf 2023*. Режим доступу: [:https://invictusgames.in.ua/invictus-games-dusseldorf-2023/](https://invictusgames.in.ua/invictus-games-dusseldorf-2023/)
9. *Invictus Games London 2014*. Режим доступу: <https://www.invictusgamesfoundation.org/invictus-games/london-2014>
10. *Invictus Games Orlando 2016*. Редим доступу: <https://www.invictusgamesfoundation.org/invictus-games/orlando-2016>
11. *Invictus Games Sydney 2018*. Режим доступу: <https://invictusgames.in.ua/invictus-games-2018-games/>
12. *Invictus Games the Hague 2020*: Режим доступу: <https://invictusgames.in.ua/invictus-games-2020-hague2020/>
13. *Invictus Games Vancouver Whistler 2025*. Режим доступу: <https://www.invictusgamesfoundation.org/invictus-games/vancouver-whistler-2025>
14. *Invictus Games*. Official site. Режим доступу: <https://www.invictusgamesfoundation.org/>
15. Molokanoviene D., Andriukaitiene R., Bilohur V. Ocial responsibility practise application in sports organisation. *Humanities Studies*. 2022. Випуск 11 (88). PP. 99-109; Jajić B., Jajić J. Corporate social responsibility and sport. *Dubrovnik International Economic Meeting*. 2015. 2(1). PP/ 100-112.
16. Oliver Sachgau (29 квітня 2016). Meet Vimy, the 2017 Invictus Games mascot. *thestar.com*.
17. Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // *Harvard Journal of Fundamental and Applied Studies*. – “Harvard University Press”, 2015, – No.1. (7), Vol. VIII – P. 266-272.
18. Platonov V. N. *Periodizarea antrenamentului sportiv. Teoria generală si aplicatiile ei practice*. Bucuresti: Ed. Discobolul, 2015. 624 p.
19. Prince Harry calls for public support for September's Invictus Games for disabled soldiers. *East London Advertiser*. 7 березня 2014.
20. *Prince harry joins first lady michelle obama and dr. Biden to officially launch invictus games orlando 2016*. Invictus Games Foundation.
21. Prince Harry launches «Invictus Games» for wounded vets. *USA Today*.
22. Prince Harry launches Invictus Games for soldiers. *Zee News*. 6 березня 2014.
23. Prince Harry launches sports event for wounded soldiers. *One News (TVNZ)*. 7 березня 2014.
24. *Prince Harry's speech at the opening ceremony of the Invictus Games*. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=Im-5ey1-siY>
24. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // *Sportlogia*. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98-106.

25. Sadowski J. Przygotowanie techniczne – technika sportowa. Warszawa: AWF; Biała Podlaska: AWFIS. 2015. Tom 2. s. 703 s.
26. Sherwin A. Prince Harry wins £1m funding in LIBOR bank fines to help stage «Invictus Games» for injured servicemen and women at the Olympic Park. *The Independent* (Independent Print Limited) (16 липня 2014).
27. Sozanski H. *Podstawy teorii i technologii treningu sportowego. Praca zbiorowa pod redakcją: Henryka Sozanskiego, Janusza Czerwinskiego, Jerzego Sadowskiego.* Warszawa, Biała Podlaska: AWFIS. 2013, V. 1. 328 p.; 2015, V. 2. 703 p
28. *Team Unconquered at the Invictus Games:* Режим доступу: <https://www.invictusgamesfoundation.org/invictus-community-nations/unconquered>
29. *Warrior Games.* Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Warrior_Games
30. Бріскін Ю.А. Загальна характеристика Дефлімпійського спорту. *Педагогіка, психологія та медико - біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, 2005. № 20. С. 11-19.
31. Долбишева Н., Балджи І., Чухловіна В., Бузоверя А., Чернявська О. Ігри нескорених як соціальна складова адаптивного спорту. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2024. №1. С. 115-123. <https://doi.org/10.32540/2071-1476-2024-1-115>
32. *Ігри Нескорених 2017. Invictus Games: Team Ukraine.* Режим доступу:: <https://invictusgames.in.ua/toronto-2017/>
33. *Ігри Нескорених 2020.* invictusgames.in.ua (укр.). Архів оригіналу за 10 грудня 2019.
34. Когут И.А., Гончаренко Е.В., Примаков С.П. Сущность социально-ориентированной работы с инвалидами. *Сборник мат. Международной научно-практической конференции Молодые ученые в науке о физической культуре и спорте*. 2012. Череповец. С. 75-77.
35. Линець М., Болях Є., Леїгасевич Ю., Ю. Бріскін. Система підготовки кадрів інваспорту. *Оздоровча і спортивна робота з неповносправними*. Львів: Видавець тарас Сорока, 2004. С.14–18.
36. *Місія. Invictus Games: Team Ukraine.* Режим доступу: <https://invictusgames.in.ua/importance/>
37. Організаційний комітет. *Invictus Games: Team Ukraine.* Режим доступу: <https://invictusgames.in.ua/organising-committee/>
38. Передерій А.В. Організаційна структура дефлімпійського спорту. *Фізична активність, здоров'я і спорт*. Львів, №1, 2010. С. 42-48.
39. Сушкевич В. Мене тішить те, що проекти, спрямовані на покращення життя інвалідів, об'єднують президента, прем'єра та парламент Режим доступу: http://vgolos.com.ua/articles/valeriy_sushkevych_mene_tishyt_te_shcho_proekty_spryamovani_na_pokrashchennya_zhyttya_invalidiv_obiednuyut_prezydenta_premiera_ta_parlament_106371.html?print
40. Хіменес Х.Р., Задорожна О.Р. *Адаптивний спорт у системі цінностей сучасного українського суспільства. Науковий часопис НТУ імені М.П. Драгоманова*. 2018. В. 9 (193). С. 90-93.
41. *Чому в Україні такий успішний паролімпійський спорт.* Режим доступу: <https://ua.112.ua/mnenie/chomu-v-ukraini-takyi-uspishnyi-paralimpiyskiyi-sport-357306.html>
42. Чудна Р.В. Теорія адаптивного фізичного виховання/Р.В. Чудна. Київ: Наукова думка, 2003. 270с.
43. Ярмоленко М.А. *Удосконалення навчально-тренувального процесу спортсменів Спеціальних Олімпіад:* автор. реферат дис... на здобуття ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту. Національний університет фізичного виховання і спорту України. Київ, 2016. 23 с.
44. Ярошик М.Я. *Принципи фізичного виховання.* Режим доступу: [https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/5205/1/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F%203%20\(1\).pdf](https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/5205/1/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F%203%20(1).pdf)

Викладач _____

(підпис)

_____Долбишева Н.Г.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

_____Приходько В.В.